

ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

Instructional Leadership in 21st Century of School Administrators Affecting of Academic
Affairs Administration of Schools under Roi Et Primary Educational Service Area Office 1

พัฒนวิทย์ ยีสารพัฒน์¹, ภัทรวรรณ คำแปล² และ ยูวติดา ชาปัญญา³

Pattanawit Yeesarapat¹, Pattarawan Kamplae² and Yuvatida Chapanya³

Received : 18 ก.ค. 2566

Revised : 10 พ.ย. 2566

Accepted : 14 พ.ย. 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา และ 4) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร จำนวน 33 คน และครู จำนวน 277 คน รวมทั้งหมด 310 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น ตามขนาดของโรงเรียน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตอนที่ 2 มี 5 ด้าน มีค่าความเชื่อมั่น 0.91 และตอนที่ 3 มี 5 ด้าน มีค่าความเชื่อมั่น 0.94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ในการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติการถดถอยพหุคูณขั้นตอน ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้ ด้านการพัฒนานักเรียน ด้านการพัฒนาครู และด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ โดยตัวแปรทั้ง 4 รวม กันพยากรณ์ความแปรปรวนของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 84.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21, ผู้บริหารสถานศึกษา, การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

¹ นักศึกษาลัทธิศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด อีเมล: pattanawit18@gmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด อีเมล: iis.qim@gmail.com

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด อีเมล: yuvatidacha@gmail.com

¹ Student, Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education, Roi Et Rajabhat University, Email: pattanawit18@gmail.com

² Assistant Professor, Ph.D., Lecturer in Faculty of Education, Roi Et Rajabhat University, Email: iis.qim@gmail.com

³ Assistant Professor, Ed.D., Lecturer in Faculty of Education, Roi Et Rajabhat University, Email: yuvatidacha@gmail.com

Abstract

The objectives of this research were to 1) examine the level of academic affairs administration in schools; 2) investigate the instructional leadership of school administrators in the twenty-first century; 3) examine the relationship between academic affairs administration and instructional leadership in the twenty-first century; and 4) investigate the impact of instructional leadership on academic affairs administration in schools. The research utilized a sample group consisting of 33 school administrators and 227 government instructors, totaling 310 individuals. Stratified random sampling was employed, classifying the individuals based on the size of their respective schools. The sampling table developed by Krejcie & Morgan was used for this purpose. The research was divided into three sections. Part 1 consisted of a checklist, while parts 2 and 3 involved a rating scale questionnaire with levels ranging from 1 to 5. The confidence value for part 2 was 0.91, and for part 3 it was 0.94. The statistics used in the data analysis were Percentage, Mean, and Standard Deviation. The statistics used to test the hypothesis were Pearson's Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression. The findings indicated that: 1) school administrators demonstrated a high level of instructional leadership in the 21st century, 2) the administration of academic affairs in schools also exhibited a high level of proficiency, 3) there was a strong positive correlation between the instructional leadership of school administrators in the 21st century and the administration of academic affairs in schools. The correlation coefficient reached a statistical significance at a level of .01, 4) the instructional leadership of school administrators in the 21st century has a significant impact on the administration of academic affairs in schools. This impact is manifested through four crucial aspects: defining a vision, goal, and mission for learning, fostering student development, promoting teacher development, and creating a conducive learning atmosphere. The four factors accurately predicted 84.50% of the variance in academic affairs administration of schools, with a statistical significance level of .01.

Keywords: Instructional Leadership in 21st Century, School Administrators, Academic Affairs Administration of Schools

บทนำ

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ส่งผลกระทบต่อทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการเมืองของทุกประเทศ โดยเฉพาะความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและการสื่อสาร ที่ทำให้โลกทั้งโลกสามารถเชื่อมโยงและสื่อสารถึงกันได้อย่างรวดเร็ว การศึกษาเป็นเสาหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืน สังคมในวันพรุ่งนี้ถูกกำหนดโดยทักษะและความรู้ที่ต้องการในปัจจุบัน ดังนั้น การจัดการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 ต้องเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ชนะจากกระบวนทัศน์แบบดั้งเดิมไปสู่กระบวนทัศน์ใหม่ มีความยืดหยุ่น สร้างสรรค์ ทำหาย และซับซ้อนเป็นการศึกษาที่จะทำให้โลกเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557: 1) การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ประสบความสำเร็จนั้นตัวแปรที่สำคัญที่สุดในเชิงบริหารจัดการก็คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจะต้องเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาตนเองสู่การเป็นผู้นำที่ดี มีทักษะความเป็นผู้นำ มีปัญญา มีความรู้ความสามารถ มีความฉลาดทางอารมณ์ มีความกล้าหาญทางจริยธรรม และมีทักษะในการใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา เพื่อการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพทั่วทั้งสถานศึกษา

โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนทุกระดับเป็นสำคัญ การบรรลุเป้าหมายด้านคุณภาพของผู้เรียนอย่างยั่งยืน จึงต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดก็คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (บุญช่วย สายราม, 2561: 1)

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจกรรมที่มีผลต่อความก้าวหน้าของนักเรียน มุ่งเน้นที่พฤติกรรมของครู ซึ่งจะเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน การกำหนดวัตถุประสงค์ของโรงเรียน การจัดทำพันธกิจของโรงเรียน การจัดทำเป้าหมายโดยรวมของโรงเรียน การบริหารจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมบรรยากาศของโรงเรียน การจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ การนิเทศ การประเมินครู การประสานงานโครงการ การพัฒนาบุคลากร รวมถึงการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้บริหารโรงเรียนตลอดจนเพื่อนครู นักเรียน และชุมชน (ไชยา ภาวะบุตร, 2560: 115)

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาจึงเป็นงานที่สำคัญของสถานศึกษาเป็นหน้าที่หลัก เป็นหัวใจสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จะต้องร่วมกันปฏิบัติตามภารกิจ สถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จได้ดีขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการว่าจะสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพมีความรู้ มีจริยธรรม และมีคุณสมบัติตามที่ต้องการเพื่อให้นักเรียนได้นำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคม และยังเป็นเครื่องมือชี้วัดความสำเร็จ ความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำขององค์กรด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560: 33)

การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และทักษะของผู้เรียน และเพื่อการพัฒนาโรงเรียนให้มีความก้าวหน้าตามเป้าหมาย จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยทั้งหมดในโรงเรียนผนึกกำลังเป็นหนึ่งเดียว ประสานสัมพันธ์ให้มีพลัง ผลักดันให้เกิดการปฏิรูปทั้งโรงเรียน บุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะต้องเป็นผู้นำและประสานความร่วมมือทุกฝ่าย ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ให้ร่วมกันจัดการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ในการประเมินสภาวะการณ์และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาไทย เนื่องจากผู้บริหารเป็นตัวจักรสำคัญที่จะสร้างบรรยากาศและสภาพที่เอื้อต่อการพัฒนา การสร้างสรรค์คุณภาพการเรียนการสอน ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการบริหารงานวิชาการ ที่ต้องมีความรู้ ความเข้าใจทั้งเรื่องหลักสูตรและการปฏิรูปการศึกษา บทบาทผู้บริหารจึงเป็นบทบาทที่ละเอียดอ่อนและมีความสำคัญ ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ สามารถกระตุ้นและเสริมสร้างทั้งทางด้านวิชาการและด้านขวัญและกำลังใจ (อัจฉรา นิยมมาภา, 2561: 50-63)

รายงานการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2564 พบว่าผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รายวิชาวิทยาศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 36.65 รายวิชาคณิตศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 42.13 และรายวิชาภาษาอังกฤษ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 47.29 จะเห็นได้ว่าผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่กล่าวมาข้างต้น อยู่ในเกณฑ์ไม่ผ่าน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1, 2564: ออนไลน์) ซึ่งยังไม่บรรลุตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ตัวบ่งชี้ข้อที่ 3.1 ที่กำหนดให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาหลัก จากการทดสอบระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: 108-109) ทำให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 มีโครงการหลายโครงการที่ต้องดำเนินการเพื่อพัฒนางานทางวิชาการและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น ซึ่งจำเป็นต้องใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นอย่างมาก (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1, 2564: 36-39) จึงพอที่จะสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นบทบาทที่สำคัญที่สุดของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ต้องดำเนินการบริหารงานวิชาการอย่างจริงจัง ทั้งการกระตุ้นและส่งเสริมครูผู้สอนให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้หลักการบริหารจัดการที่เน้นคุณภาพ อันจะส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา และคุณภาพของสถานศึกษาต่อไป

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 และผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อการนำมาปรับปรุงพัฒนาด้านวิชาการของสถานศึกษาที่มีความเป็นเลิศด้านวิชาการ มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาให้กับเยาวชนของประเทศชาติต่อไป

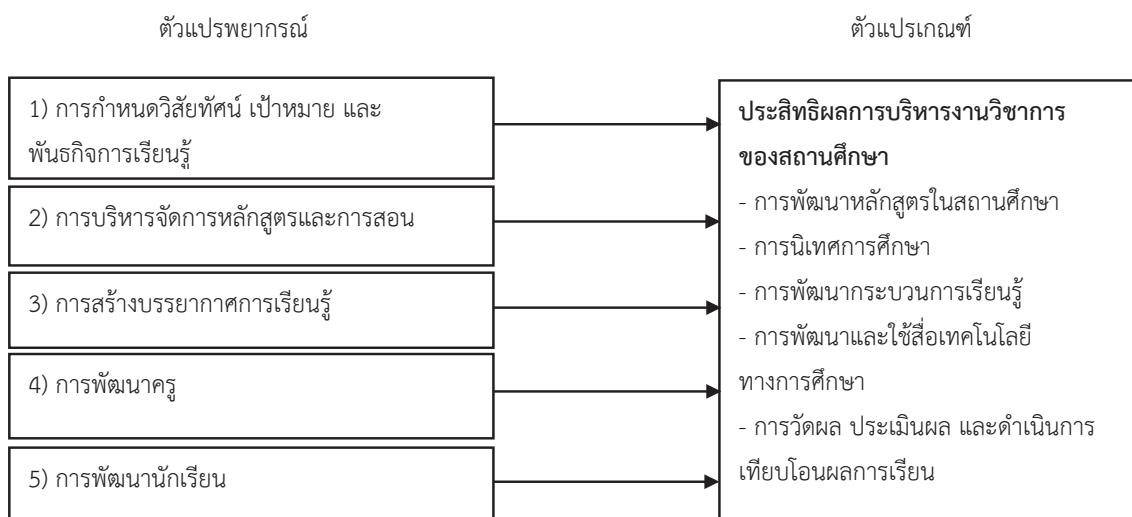
วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

กรอบแนวคิดและสมมติฐาน

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยผลการสังเคราะห์พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา มีองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้ 2) การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน 3) การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ 4) การพัฒนาครู 5) การพัฒนานักเรียน

และได้สังเคราะห์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยผลการสังเคราะห์ พบว่าการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา มีองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา 2) การนิเทศการศึกษา 3) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 4) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

สมมติฐาน

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1
2. ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจ การเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาครู และด้านการพัฒนา นักเรียน อย่างน้อย 2 ด้าน ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,610 แบ่งเป็นผู้บริหารจำนวน 171 คน และครูจำนวน 1,439 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 ปีการศึกษา 2565 รวมทั้งสิ้นจำนวน 310 คน แบ่งเป็นผู้บริหารจำนวน 33 คน และครูจำนวน 277 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น ตามขนาดของโรงเรียน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากตารางการประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1980, อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 43) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็น ข้าราชการครูจำนวน 317 คน การสุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 จำแนกสถานศึกษา 1 ออกเป็น 5 ขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ

ขั้นที่ 2 เทียบสัดส่วนขนาดตัวอย่างจากตารางของ (Krejcie & Morgan) ทำการสุ่มอย่างง่ายให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่คำนวณได้

ขั้นที่ 3 สุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลากแบบไม่ใส่คืนจากประชากรในแต่ละกลุ่ม ตามขนาดของโรงเรียนตามจำนวนที่ต้องการ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา และตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีการของ Likert's Scale เกณฑ์การให้คะแนนมี 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้จากการไปทดลองใช้ มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach (1990: 202-204) ซึ่งแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.91 และแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.94

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยขอหนังสือราชการจากมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษา ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถาม จำนวน 310 ฉบับ และสามารถเก็บข้อมูลกลับคืนมาได้ 310 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ และนำมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

4.1 วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

4.2 วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา และระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

สรุปผล

จากผลการวิจัย เรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านการพัฒนานักเรียน และอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่า ได้แก่ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน ด้านการพัฒนาครู และด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ตามลำดับ ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้ (X_1)	4.39	0.66	มาก
2. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน (X_2)	4.36	0.70	มาก
3. ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ (X_3)	4.32	0.80	มาก
4. ด้านการพัฒนาครู (X_4)	4.35	0.65	มาก
5. ด้านการพัฒนานักเรียน (X_5)	4.62	0.45	มากที่สุด
โดยรวม	4.41	0.60	มาก

2. ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา และอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้แก่ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ตามลำดับ ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา	4.56	0.55	มากที่สุด
2. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.31	0.65	มาก
3. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.30	0.75	มาก
4. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.36	0.63	มาก
5. ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.38	0.58	มาก
โดยรวม	4.38	0.67	มาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงมาก ($r_{xy} = 0.906$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่าทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวก ($r = 0.795-0.867$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับสูงสุด ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้ (X_1) มีความสัมพันธ์ที่ระดับ 0.867 รองลงมา คือ ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ (X_3) มีความสัมพันธ์ที่ระดับ 0.854 ด้านการพัฒนาครู (X_4) มีความสัมพันธ์ที่ระดับ 0.830 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน (X_2)

มีความสัมพันธ์ที่ระดับ 0.823 ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับต่ำสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนานักเรียน (X_5) มีความสัมพันธ์ที่ระดับ 0.795 ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการ ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	Y	ระดับความสัมพันธ์ ของ x และ y
X1	1.00	-	-	-	-	0.867**	สูงมาก
X2	.856**	1.00	-	-	-	0.823**	สูงมาก
X3	.855**	.910**	1.00	-	-	0.854**	สูงมาก
X4	.782**	.820**	.882**	1.00	-	0.830**	สูงมาก
X5	.720**	.750**	.708**	.722**	1.00	0.795**	สูง
X						0.906**	สูงมาก

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$)

4. ค่า Tolerance ของตัวแปรปัจจัยมีค่าตั้งแต่ .738-.929 ซึ่งมีค่าไม่เข้าใกล้ศูนย์ แสดงว่าตัวแปรปัจจัยแต่ละตัว มีความสัมพันธ์กันน้อย และเมื่อพิจารณาค่า VIF มีค่าตั้งแต่ 1.077-1.355 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 10 แสดงว่าตัวแปรปัจจัยหลักแต่ละตัว มีความสัมพันธ์กันน้อย ซึ่งผลการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นด้วยค่า Tolerance และค่า VIF สอดคล้องกัน สรุปได้ว่าตัวแปรที่ศึกษา ไม่เกิดปัญหาความสัมพันธ์ร่วมที่จะทำให้เกิด Multicollinearity ดังตาราง 4

ตาราง 4 ค่า Tolerance และ ค่า VIF ของตัวแปรพยากรณ์

ตัวแปรพยากรณ์	Tolerance	VIF
X1	.738	1.355
X2	.785	1.274
X3	.929	1.077
X4	.910	1.099
X5	.912	1.091

5. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณโดยการคัดเลือกตัวแปรเพื่อพยากรณ์ ใช้วิธีแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ทั้งหมด 4 ด้าน คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจ การเรียนรู้ (X_1) ด้านการพัฒนานักเรียน (X_5) ด้านการพัฒนาครู (X_4) และด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ (X_3) โดยร่วมกัน ส่งผลได้ดีที่สุด ร้อยละ 84.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตาราง 5

ตาราง 5 วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน เพื่อค้นหาตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

ตัวแปรพยากรณ์	R	R ²	F	p
X1, X5 X4 X3	.919	.845	402.940**	.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (p < .01)

6. การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ตัวแปรที่ได้รับการเลือกเข้าสมการ คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้ (X₁) เป็นตัวพยากรณ์ สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ได้ดีที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปแบบคะแนนดิบ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้ (X₁) ด้านการพัฒนานักเรียน (X₅) ด้านการพัฒนาครู (X₄) และด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ (X₃) คือ .331, .332, .166 และ .132 ตามลำดับและมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน คือ .380, .259, .187 และ .181 ตามลำดับ โดยตัวแปรพยากรณ์ทั้งสี่รวมกันพยากรณ์ความแปรปรวนของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ได้ร้อยละ 84.50 ดังตาราง 6

ตาราง 6 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

ตัวแปรพยากรณ์	B	SEb	β	t	p-value
X ₁	.331	.041	.380	8.164**	.000
X ₅	.332	.046	.259	7.286**	.000
X ₄	.166	.045	.187	3.367**	.000
X ₃	.132	.043	.181	3.074**	.000

R = .919, R² = .845, a = .103

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (p < .01)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจ การเรียนรู้ (X₁) ด้านการพัฒนานักเรียน (X₅) ด้านการพัฒนาครู (X₄) และด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ (X₃) โดยตัวแปรพยากรณ์ทั้งสี่รวมกันพยากรณ์ความแปรปรวนการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ได้ร้อยละ 84.50 สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$Y' = .103 + .331X_1 + .332X_5 + .166X_4 + .132X_3$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$Z'y = .380ZX_1 + .259ZX_5 + .187ZX_4 + .181ZX_3$$

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ได้ผลของการวิจัยนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านการพัฒนานักเรียนและอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่า ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจ การเรียนรู้ 2) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน 3) ด้านการพัฒนาครู และ 4) ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ต้องบริหารงานวิชาการสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายและเกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยเฉพาะงานบริหารงานวิชาการ ถือเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องร่วมกับคณะครูกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน การวางแผนเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา พัฒนาวิชาชีพครู เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทั้งในและนอกห้องเรียน บริหารจัดการหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐาน จัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ดูแลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน และการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ มีโครงการพัฒนาครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานให้กับครูอย่างมีประสิทธิภาพ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ด้านการพัฒนาตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ไชยา ภาวะบุตร (2560: 115) ที่ได้กล่าวถึงลักษณะของภาวะผู้นำทางวิชาการว่าภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจกรรมที่มีผลต่อความก้าวหน้าของนักเรียน มุ่งเน้นที่พฤติกรรมของครู ซึ่งจะเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน การกำหนดวัตถุประสงค์ของโรงเรียน การจัดทำพันธกิจของโรงเรียน การจัดทำเป้าหมายโดยรวมของโรงเรียน การบริหารจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมบรรยากาศของโรงเรียน การจัดหาทรัพยากรที่จำเป็น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ การนิเทศ การประเมินครู การประสานงานโครงการ การพัฒนาบุคลากร รวมถึงการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้บริหารโรงเรียน ตลอดจนเพื่อนครู นักเรียน และชุมชน และสอดคล้องกับแนวคิดของ Cunningham and Cordeiro (2009: 13) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตรพัฒนา 2) กระบวนการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง 3) การพัฒนาบุคลากร 4) ประเมินคุณภาพผู้เรียนรวมถึงการวิจัย 5) พัฒนาเกี่ยวกับการเรียนการสอน และ 6) การจัดเตรียมแหล่งข้อมูลสารสนเทศ

2. การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษาและอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่า ได้แก่ 1) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 2) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา 3) ด้านการนิเทศการศึกษา และ 4) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในปัจจุบันสถานศึกษาทุกแห่งได้รับการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาเพื่อเข้าสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเน้นในเรื่องของการนิเทศการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้บริหารจะต้องจัดระบบดูแลช่วยเหลือปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมสนับสนุน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพบนพื้นฐาน ความแตกต่างระหว่างบุคคล การประเมินจึงเป็นหัวใจของสถานศึกษา ในการดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียนได้ทันทั่วถึงที่ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนา และประสบความสำเร็จในการเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องส่งเสริมให้สถานศึกษา มีกระบวนการจัดทำหรือปรับปรุงหลักสูตร และสร้างเกณฑ์การประเมินที่มีมาตรฐานเพื่อพัฒนาผู้เรียน และตัดสินผลการเรียนที่มีความชัดเจน ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ และมีการเทียบโอนผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่นอย่างเป็นระบบ จึงทำให้ประสิทธิผลการบริหาร

งานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550: 28) ที่ได้กำหนดประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ว่าเป็นสภาพความสำเร็จที่ปรากฏอยู่จริงในโรงเรียน ซึ่งเป็นผลมาจากการบริหารจัดการของผู้บริหารโรงเรียน ในการบริหารวิชาการที่สามารถใช้ความคิด ความสนใจ และการตั้งใจ ในการบริหารจัดการต่าง ๆ เกี่ยวกับงานวิชาการ ตามขอบข่ายงานวิชาการ เช่น การนิเทศการศึกษา คือ ความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวกับการจัดระบบการนิเทศงานวิชาการ การเรียนการสอน ดำเนินการนิเทศงานวิชาการ พัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศทางวิชาการ โดยจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึง และต่อเนื่อง และสอดคล้องกับแนวคิดของ Robert (1972: 26) ได้กล่าวว่าการบริหารงานวิชาการ เป็นหน้าที่ที่โรงเรียนต้องรับผิดชอบทางวิชาการ เริ่มตั้งแต่กำหนดปรัชญาและจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของโรงเรียน โดยคำนึงถึงบุคคลในอาชีพต่าง ๆ ของชุมชนเป็นพื้นฐาน รวมทั้งการประเมินผลโปรแกรมการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ ตลอดจนการวัดผลเพื่อติดตามการเรียนการสอน ให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดี

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่าทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับสูงสุด ได้แก่ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาครู ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับต่ำสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนานักเรียน จากผลการวิจัย จะเห็นว่าการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้ การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การพัฒนาครู และการพัฒนานักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะทำให้การบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ และผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาสู่การปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ที่สูง ย่อมส่งผลดีต่อประสิทธิผลการบริหารงานทุกด้าน รวมถึงงานวิชาการของสถานศึกษาด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยการศึกษาของ ผกากรอง ศรีประไหม (2558: 124) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเหนือ เขต 3 จากการศึกษาพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าโดยภาพรวมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของธัญญลักษณ์ ผาภูมิ (2559: 154) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จากตัวแปรทั้งหมด 5 ตัวแปร มีตัวแปรที่ทดสอบแล้วส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาครู ด้านการพัฒนาครู และด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ตามลำดับ สามารถอภิปรายได้ดังนี้

4.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้ เป็นตัวแปรพยากรณ์ตัวแรกที่เข้าสู่สมการพยากรณ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 มีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้ ในด้านการนำหลักสูตรไปปฏิบัติ ให้เกิดผลตามเป้าหมายของสถานศึกษา มีการสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์ของโรงเรียนและสร้างความเข้าใจในวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของสถานศึกษา มีการส่งเสริม สนับสนุนการวางแผน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตรที่กำหนด มีการสนับสนุนการปฐมนิเทศครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา มีการวางแผนการติดตามผล ด้านการสอนร่วมกับครูวิชาการ และประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียน ให้เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ และมีการวางแผนส่งเสริม สนับสนุน การถ่ายทอดหลักสูตร และนำไปสู่การปฏิบัติในห้องเรียน เพื่อพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ ไชยา ภาวะบุตร (2560: 188) ที่ได้กล่าวว่า การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้เป็นการจัดทำแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา การเตรียมการเพื่อให้การปฏิบัติงานของสถานศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ โดยเป็น ที่ยอมรับของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่สำคัญแผนนั้นต้องมาจากการวิเคราะห์สถานศึกษาอย่างเป็นระบบ แผนนั้นจะต้องนำไปใช้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกำกับติดตาม ประเมินผลความก้าวหน้าในการปฏิบัติเป็นระบบ และ Van Deventer and Kruger (2003: 247) ได้กล่าวว่า การกำหนดทิศทางของสถานศึกษา เป็นการกำหนดวิสัยทัศน์ ค่านิยมและพันธกิจ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน และมุ่งเน้นกระบวนการทำงานและประสิทธิภาพ

4.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนานักเรียน เป็นตัวแปรพยากรณ์ ตัวที่สองที่เข้าสู่สมการพยากรณ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ส่งเสริมให้มีการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ส่งเสริมให้สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม นิเทศนักเรียน เพื่อให้เกิดสมรรถนะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ด้านการพัฒนาตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 อาจจะเป็นตัวแปรที่คอยค้ำจุนเพื่อไม่ให้ครูและนักเรียน เกิดความพึงพอใจต่อการพัฒนานักเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ สุรพล บุญมีทองอยู่ (2556: 234) ได้กล่าวว่า การพัฒนา ศักยภาพของผู้เรียนเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน ที่แสดงออกทางพฤติกรรมกรปฏิบัติงาน ได้แก่ การส่งเสริมครู ในการจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการส่งเสริมการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ ของนักเรียน และสอดคล้องกับแนวคิดของ Gupton (2010: 198) ได้กล่าวว่า การพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน เป็นบทบาทหน้าที่ ของผู้บริหารโรงเรียนที่แสดงออกทางพฤติกรรมกรปฏิบัติงาน ได้แก่ การส่งเสริมครูในการจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ ด้วยตนเอง และการส่งเสริมการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

4.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาครู เป็นตัวแปรพยากรณ์ ตัวที่สามที่เข้าสู่สมการพยากรณ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 มีการพัฒนาวิชาชีพครูเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน นำหลักการวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนาครู ส่งเสริมให้ สถานศึกษามีการนิเทศ และติดตามผลการปฏิบัติงานของครู ส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู ส่งเสริมให้สถานศึกษา มีการจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ครูอย่างมีประสิทธิภาพ และสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนและการเรียนรู้ ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชวนะ ทวีอุทิศ (2559: 55-65) ที่ได้กล่าวว่า การพัฒนาครู เป็นการสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพครูซึ่งเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับเป้าประสงค์ของโรงเรียน จัดให้มีกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติการสอนที่ดีที่สุด วางแผนการพัฒนาวิชาชีพครูที่จำเป็นต่อครู และที่ครูต้องการส่งเสริมจัดทำแผนพัฒนาวิชาชีพของครูเป็นรายบุคคล ร่วมกับครูในการจัดอบรมการพัฒนาวิชาชีพครูในโรงเรียน จัดหาวัสดุอุปกรณ์และแหล่งความรู้ทางวิชาชีพให้แก่ครู จัดตารางเวลาการฝึกอบรมภายในเพื่อให้เกิดความร่วมมือในหมู่ครู นิเทศการสอนประเมินผลการทำงานของครู และสอดคล้องกับแนวคิดของ Rew (2013: 43-44) ได้กล่าวว่าภาวะผู้นำทางวิชาการ ที่ผู้บริหารปฏิบัติบ่อยและมีความเหมาะสมมากที่สุด มีด้วยกัน 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารหลักสูตรและเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน และด้านการกำกับ ดูแล ครูและนักเรียนและผลการเรียนการสอน

4.4 ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ เป็นตัวแปรพยากรณ์ตัวที่สี่ที่เข้าสู่สมการพยากรณ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยสะท้อนผลและแลกเปลี่ยน

ความคิดกับครูและนักเรียน ให้ขวัญกำลังใจแก่ครูและนักเรียน ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน สอดคล้องกับแนวคิดของ ชวนะ ทวีอุทิศ (2559: 55-65) ได้กล่าวว่า การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในสถานศึกษา เป็นการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้บรรลุคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีการปรับปรุงสถานที่ให้เป็นปัจจุบัน ส่งเสริมให้บุคลากรมีพฤติกรรมเน้นการบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของสถานศึกษา และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศและมีความรู้สึกรักและเป็นเจ้าของ ตลอดจนการให้ความสำคัญของบุคลากรในสถานศึกษาให้ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับแนวคิดของ MacNeill, Cavanagh and Silcox (2003: 188) ได้กล่าวว่าการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นการสนับสนุนและส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียน ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยสะท้อนผลและแลกเปลี่ยนความคิดกับครู และนักเรียน ให้ขวัญกำลังใจแก่ครูและนักเรียน ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

1.2 จากการวิจัยพบว่าการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีบทบาทหน้าที่บริหารสถานศึกษา โดยการส่งเสริมครูในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน เพื่อให้สามารถพัฒนาตนเองสู่มาตรฐานการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง และมีความเหมาะสมกับศักยภาพที่แท้จริง

1.3 ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน ไม่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ดังนั้นหน่วยงานต้นสังกัดควรจัดกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา รวมถึงมีนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และส่งเสริมให้สถานศึกษากำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและการสอนให้ผู้เรียนเกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้เกิดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนให้เป็นรูปธรรม และมีการกำกับติดตาม ประเมินผลการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ด้านที่มีค่าน้อยกว่าด้านอื่น ๆ คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

2.2 ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

2.3 ควรศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *เอกสารประกอบการพัฒนาหลักสูตรพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- ชวนะ ทวีอุทิศ. (2559). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. ดุษฎีนิพนธ์ ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ไชยา ภาวะบุตร. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการ*. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ธัญญลักษณ์ ภาภูมิ. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญช่วย สายราม. (2561). *ทักษะภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21*. สืบค้นเมื่อ 24 พฤศจิกายน 2564, จาก <http://wetoknows.blogspot.com/2018/04/21-21st-centuryleadership-skill-for.html>
- ผกากรอง ศรีประไหม. (2558). *การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1. (2564). *ผลทดสอบคะแนน O-NET, NT, RT*. สืบค้นเมื่อ 27 พฤศจิกายน 2564, จาก https://roi1.go.th/?page_id=137
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1. (2564). *รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564*. ร้อยเอ็ด: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). *รายงานการวิจัยแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุรพล บุญมีทองอยู่. (2556). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนรางวัลพระราชทานระดับมัธยมศึกษาขนาดกลาง: การวิจัยเพื่อสร้างทฤษฎีฐานราก*. ดุษฎีนิพนธ์ ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อัจฉรา นิยมมาภา. (2561). *การพัฒนาตัวชี้วัดสมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดกรุงเทพมหานคร*. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ (สทมส.)*, 24(1), 50-63.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper Collins Publishers.
- Cunningham, W. G. and Cordeiro, P. A. (2009). *Educational leadership: A Bridge to Improved practice*. Boston: United States of America.
- Gupton, S. L. (2010). *The Instructional Leadership Toolbox A HANDBOOK for Improving Practice*. California: Corwin Press.

- MacNeill, C. N. Cavanagh, R. F. and Silcox, S. (2003). Pedagogic principal leadership. *Management in Education*, 17(4), 14-17.
- Rew, W. J. (2013). *Instructional Leadership Practices and Teacher Efficacy Beliefs: Cross - National Evidence From TALIS*. Doctoral Dissertation Doctor of Philosophy Educational Leadership and Policy Studies. Florida: United States of America.
- Robert, S. F. (1972). *The administration and management of small college*. California: United States of America.
- Van Deventer, I. and Kruger, A. G. (2003). *An educator's guide to school management skills*. Pretoria: South Africa.